

Tot hoever mag de

Een belangrijk onderdeel van de democratie is de vrijheid van de media. De media zonder dat een hoger orgaan zich tegen de feiten aan bemoeit. Soms echter, vinden doel. Mediavrijheid is belangrijk, maar tot hoever eigenlijk? Annemieke Bijker en Joost

Beste Joost,

Het belang van mediavrijheid is zo groot dat het is opgenomen in de 2 belangrijkste internationale verdragen van de rechten van de mens. Hoewel in Nederland weinig mensen zullen beweren dat dit recht echt geschonden wordt, betekent dit allerm minst dat de media altijd de waarheid en feiten aan het licht brengen. Net als in elke andere vorm van communicatie treedt er in het proces ruis op. Dat is op zich niet erg, tenzij de redacteur of journalist deze onvolkomenheid zelf in de hand werkt.

Zo kreeg ik onlangs een artikel onder ogen van één van onze eigen auteurs, wiens artikel in de Volkskrant gepubliceerd is. Klaarblijkelijk kon de redacteur zich niet zo goed vinden in de toon van het artikel, en achtte hij het noodzakelijk een en ander te wijzigen. Na deze screening was een deel van de intensie weggevallen en het artikel behield misschien inhoud, maar vorm en inhoud zijn evident elkaars componenten. Het is als een socialist z'n rode das afnemen. Ongepast is natuurlijk wel hoe een redacteur op deze manier morrelt aan de vrijheid van meningsuiting.

Een ander voorbeeld is te vinden, of juist niet en dat is eigenlijk ook het probleem, op verschillende internetfora. Bij onze grote rode regeringspartij kan iedereen een aai over z'n bol krijgen, uitgezonderd de mensen die negatief posten op het forum. Het komt er echter op neer dat een ieder zich kan uiten, en vanuit eigen perspectief gedachtegoed opwerpt. De ontwikkeling die vervolgens plaatsvindt wordt een discussie genoemd. De PvdA webmaster heeft echter wel kaders gesteld waarbinnen deze discussie mag plaatsvinden.

De gevolgen die deze voorbeelden hebben, leiden niet direct tot verwaarlozing van de vrijheid van de media. Hierin zit hem ook niet het

probleem, dat zit in het principe *an sich*. De beredenering die eraan ten grondslag ligt is natuurlijk problematisch; niet publiceren of in een andere vorm, ten behoeve van het imago. Wanneer deze vorm van censuur tot excessen zou leiden, zou dit kunnen betekenen dat het waarheidsgehalte van de bladen kan fluctueren op basis van verschillende onbeheersbare factoren. In het minste geval zou dat een vernieuwde richtlijn van de hoofdredacteur kunnen zijn, die bedenkt dat bepaalde onderwerpen of journalisten beter niet in zijn krant kunnen worden gepubliceerd.

Een journalist hoeft zich natuurlijk niet aan de richtlijnen van een krant of andere vorm van landelijke pers te houden. Zeker in een wereld waarin we afhankelijk zijn van één groot anarchistisch massamedium, kunnen we niet stellen dat het onmogelijk is om te publiceren wat we maar willen. Daar is de lading echter niet mee gedekt. De landelijke massamedia hebben als taak de waarheid aan de burgers te corresponderen. Dit is nog sterker het geval in een wereld waar de burger leeft op mediawijsheid. Nergens wordt gecontroleerd of ze objectief in de feiten voorzien, ofwel eigenbelang uitsluiten. Voorbeelden hiervan zijn onder andere *embedded journalism* en overheidsvoorlichting die gratis persfeiten opleveren, maar zelden gecontroleerd worden.

Juist de geschreven pers, waar journalisten meer tijd hebben om een onderwerp nader te onderzoeken en meer anonimiteit om zich in te dekken, leent zich perfect voor artikelen met vernieuwende inzichten en perspectieven. Een goede reden voor redacteurs om zich niet te bemoeien met toonzetting, laat staan inhoud.

*Groetjes,
Annemieke Bijker (BA1)*

mediavrijheid gaan?

moeten in staat zijn om de berichtgeving zo waarheidsgetrouw mogelijk te laten zijn, autoriteiten dat het beter is om de vrijheid van de media in te perken vanwege een hoger Smits gaan de pennenstrijd aan.

Beste Annemieke,

Ik ben het er niet mee eens dat de media zo maar vrij spel moeten krijgen om nieuws te vergaren. Media die te weinig aan regels zijn gebonden zullen immers aan schending van privacy gaan doen, of kunnen met willekeur mensen in een negatief daglicht blijven stellen. Vrije media zijn noodzakelijk voor een goede rechtstaat, maar media die niet aan regels gebonden zijn, zorgen alleen maar voor problemen.

Een eerste reden waarom media ingeperkt moeten worden, is dat media zonder regels de privacy van burgers in gevaar kan brengen. Zo zorgen fotografen van bladen al tijden voor overlast onder onze Bekende Nederlanders. Dit heeft er zelfs al toe geleid dat op bepaalde plekken in ons land een fotografenverbod is (zoals bij de paleizen van het koninklijk huis). Als journalisten wil je natuurlijk altijd het nieuwste nieuws brengen, alleen zijn niet alle journalisten even ethisch verantwoord als anderen. Deze maatregelen om journalisten op afstand te houden zijn helaas wel nodig om de privacy voor burgers te waarborgen.

Die privacy hoeft niet alleen de vorm aan te nemen van foto's en dergelijke, maar kan ook de geestelijke vrijheid van de burgers betreffen. Met in het achterhoofd het feit dat ook hoofdredacteurs een zo objectief mogelijke berichtgeving willen uitbrengen, zullen zij niet zo snel kiezen voor een daadwerkelijke verandering van het artikel.

Jij doet het voorkomen alsof redacteurs klakkeloos artikelen aanpassen, terwijl de werkelijkheid genuanceerder ligt. Redacteurs zullen de toon van een artikel pas aanpassen als zij dat noodzakelijk achten voor het grotere publiek. Daarnaast behoudt een auteur veelal het recht, met name als het bekende namen zijn, om artikelen in te zien voordat ze gepubliceerd worden. De minder bekende schrijvers zijn zich

bewust van het feit dat een redacteur het recht behoudt om aanpassingen te doen en met het aanleveren van kopij nemen zij dat risico mee in hun besluit. De invloed van de redacteur zelf wordt dus ook in een kader gestopt. De persvrijheid blijft gewaarborgd, ondanks de relatief kleine aanpassingen van een hoofdredacteur.

Natuurlijk ben ik het er mee eens dat er vrije media moeten zijn. Het is voor niemand goed als media bespeeld worden zoals in Rusland of een of andere bananenrepubliek. Maar wat wel hinderlijk is, is dat het recht op vrije nieuwsgaring wordt gebruikt door sommige journalisten om andere regels te overtreden. Stukken worden ingezien, terwijl dat eigenlijk niet de bedoeling is. Het komt tegenwoordig helaas steeds meer voor dat er bijvoorbeeld computervredrebreuk wordt gebruikt om informatie in te winnen of dat er mensen worden afgeluisterd. Dit zijn natuurlijk excessen en het is niet goed te praten, maar na publicatie komt wel altijd het nieuws naar buiten. Er mag best beter op media worden gelet, en straffen voor het overtreden van regels mogen best wel harder worden. Media moeten tot op zekere hoogte vrij zijn, maar zij zijn ook aan de wet gebonden.

Het valt dus te zeggen dat media vrij moeten zijn, zolang er ook voldoende regels zijn om burgers tegen de media te kunnen beschermen. Het recht op vrije nieuwsgaring moet gewoon behandeld worden als elk ander (grond)recht. De media zijn vrij, maar zij moeten zich wel houden aan de andere regels. Vrije media zijn namelijk niet het belangrijkste, maar de beschermde burgers moeten de prioriteit hebben van de staat.

*Groetjes,
Joost Smits (BA1)*